

Geloofsdooop (volwassenendoop)

Er loopt al een eeuwenlange discussie over de **kinderdooop** en de volwassenendoop, ook wel geloofsdooop genoemd. De kinderdooop wordt vaak verdedigd door op het **verbond** te wijzen. De doop vervangt de besnijdenis als teken van het verbond. Zoals de Joodse kinderen besneden werden, zo moeten nu de christelijke kinderen gedoopt worden. Ten tweede wordt gewezen op het **collectiviteitsaspect**. God werkt niet alleen door individuen, maar ook via gemeenschappen. Door de doop ga je bij een gemeenschap horen. En ook de kinderen horen daarbij. Als teken daarvan worden ze gedoopt.

Beide punten willen we hier bevragen vanuit de Bijbel. Ten eerste de lijn van de besnijdenis naar de doop. Dat **de besnijdenis en de doop** op elkaar lijken, valt niet te ontkennen. Bij de besnijdenis wordt een stukje voorhuid weggenomen als teken van het afleggen van het oude leven. Bij de doop sterft de dopeling ook symbolisch aan een oud leven. Daarnaast zijn zowel de besnijdenis als de doop een zichtbare, rituele handeling, waaruit blijkt dat men bij God hoort.

Maar het is een misverstand om te denken dat de doop de besnijdenis zou vervangen. Ze vinden namelijk op heel **verschillend niveau** plaats. De besnijdenis is een markeringsteken van de **natuurlijke geboorte**, waardoor een Joods kind bij het Joodse volk gaat horen. Het Jood-zijn wordt immers van ouders op kinderen overgedragen. De doop daarentegen is een markeringsteken van de **geestelijke wedergeboorte**, waardoor de gelovige bij Gods geestelijke volk gaat horen. Wedergeboren mensen zijn niet door seksualiteit geboren, maar zij zijn uit God geboren.¹ Het behoren tot het volk van God, wordt niet automatisch van ouders op kinderen overgedragen, want men moet daarvoor opnieuw geboren worden!²

De vervanging van de besnijdenis door de doop, riekt ook naar **vervangingstheologie**. Het Joodse volk heeft niet afgedaan, onder het nieuwe verbond. Joodse kinderen worden vandaag de dag nog steeds besneden. Zouden zij dan als kind ook nog gedoopt moeten worden? Nee, want dit betreft twee heel verschillende niveaus. Naar de natuurlijke geboorte zijn zij Joden en naar de geestelijke wedergeboorte zijn zij volgelingen van Yeshua. Zij hoeven pas gedoopt te worden, als zij tot geloof in Yeshua komen. Daar is de doop een teken van.

Er is een groot verschil tussen **het oude en het nieuwe verbond**. En beiden zijn ze vandaag nog van kracht! (zie onder Thema's) Het oude verbond is natuurlijk van aard. Ze wordt gereguleerd door wetten op twee stenen tafels geschreven, **de Torah**. Hier hoorde de lichamelijke besnijdenis bij, die een lichamelijke geboorte markeerde. Daarom is er het gebod om de kinderen al op hun 8ste dag te besnijden.³ Het nieuwe verbond is geestelijk van aard. Ze wordt gereguleerd door wetten, die in het hart geschreven zijn

¹ Joh. 1:13

² Joh. 3

³ Gen. 17:11-12

door **de Heilige Geest**.⁴ Hier hoorde de geestelijke **besnijdenis van het hart** bij, die niet door mensenhanden gebeurt. We zien in de voorgenoemde teksten al, dat er twee verschillende soorten besnijdenis bestaan op twee verschillende niveaus. Zij blijven naast elkaar bestaan!⁵

Via het oude verbond kan iemand **onmogelijk zalig worden**. Daarvoor is het nieuwe verbond nodig. Door het oude verbond wordt enkel het natuurlijke leven gereguleerd. Men wordt daardoor een Jood (of een vreemdeling die Gods wetten wil houden). Maar het nieuwe verbond reguleert het geestelijke leven. Daardoor kan men werkelijk tot God naderen en zelfs kind van Hem worden! Dat wordt bewerkt door de Heilige Geest.

Ten tweede willen we het argument van de **collectiviteit** oppakken. God werkt niet alleen in individuen, maar ook door gemeenschappen. De doop is een teken dat iemand bij de gemeenschap gaat horen. Ook de kinderen horen daar al bij.

Nu geloof ik van harte dat God ook via gemeenschappen werkt en dat de kinderen daar al bij horen. Alleen geloof ik niet dat de doop Bijbels gezien het teken is dat iemand bij de gemeenschap gaat horen. De doop is Bijbels gezien veeleer een teken dat iemand persoonlijk tot geloof is gekomen. Laten we de proef op de som nemen, door de Bijbel in te duiken. Als we alle teksten over de doop op een rij zetten, zou in het eerste geval het **'behoren bij een gemeenschap'** eruit moeten springen. In het tweede geval zou het **persoonlijke geloof** eruit moeten springen.⁶

Matth. 3, Mark. 1, Luk. 3 - de doop van Johannes de Doper ging over persoonlijke **bekering** en afwassing van zonden, **niet** over het behoren tot een gemeenschap.

Mark. 16:16 – gaat over persoonlijk **geloof** en doop, die leiden tot zaligheid, **niet** over het behoren tot een gemeenschap.

Hand. 8:12 – de Samaritanen worden op hun **geloof** gedoopt, het behoren tot een gemeenschap wordt **niet** genoemd.

Hand. 9:18, 22:16 – gaat over Paulus' persoonlijke **bekering** en afwassing van zonden, **niet** over het behoren tot een gemeenschap.

Hand. 10:47-48 – de heidenen worden gedoopt, omdat zij **geloofden**, vergeving van zonden ontvingen (vers 43) en gedoopt werden met de Heilige Geest, het gaan behoren tot een gemeenschap wordt hier **niet** genoemd.

⁴ Jer. 31:31-33, 2 Kor. 3:3-6, Hebr. 8:10

⁵ Rom. 2:29, 3:1-3, Kol. 2:11

⁶ Het argument dat de verhoudingen van Bijbelteksten uit balans zijn, doordat de Bijbel in een zedingscontext is geschreven, waardoor er vooral volwassenen tot geloof kwamen en gedoopt werden, gaat hier niet op. Want ook als er alleen maar volwassenen tot geloof zouden komen, zou het 'gaan behoren bij de gemeenschap' er bij de visie van de kinderdoop uit moeten springen...

Hand. 16:14-15, 31-34 – Lydia en de gevangenisbewaarder worden gedoopt, doordat zij Paulus woorden aannemen en **geloven**, het behoren tot een gemeenschap wordt **niet** genoemd. Zij worden wel **met hun hele huis**, gedoopt. Maar er staat dan ook expliciet bij dat het hele huis van de gevangenisbewaarder geloofde (vers 34)! Ze werden niet gedoopt op grond van het geloof van de gevangenisbewaarder, maar op hun eigen geloof.

Hand. 18:8 – exact hetzelfde als bij Lydia en de gevangenisbewaarder...

Hand. 19:3-5 – de Efeziërs worden op hun **geloof** in Yeshua gedoopt, het behoren tot een gemeenschap wordt **niet** genoemd.

Rom. 6:3, Kol. 2:12-13 – de doop is sterven aan de zonde, door het geloof staan wij op in een nieuw leven. Dit verwijst naar de persoonlijke **wedergeboorte**, **niet** naar het behoren tot een gemeenschap.

1 Kor. 1:11-17 – mensen gebruiken hier de doop in de zin van 'behoren tot een **gemeenschap**', maar dat pakt heel **negatief** uit: er zijn twisten en ruzies.

1 Kor. 12:13 – gaat wel over het gedoopt worden tot een **gemeenschap**, maar hier gaat het duidelijk om de **doop met de Heilige Geest**. Deze doop staat los van de waterdoop en komt haast altijd door handoplegging tot stand.⁷ Soms ook gewoon zonder enig ritueel.⁸

Galaten 3:26-28 – hier wordt zowel het **geloof**, als het behoren bij een gemeenschap genoemd. Maar dan gaat het wel om de **geestelijke gemeenschap** in Yeshua, doordat wij Hem hebben aangetrokken. In Yeshua zijn wij ook Abrahams zaad (vers 29). Dat is geestelijk bezien zo, maar niet in het natuurlijke, want wij stammen niet van Abraham af. Hier staat niet een concrete, natuurlijke gemeenschap van gelovigen als thema centraal. Maar de geestelijke gemeenschap in Yeshua, die alle verhoudingen overstijgt.

1 Petr. 3:21 – de doop is het **afleggen van alle vuiligheid** en een goed geweten hebben. Dit is persoonlijk en individueel van karakter; het behoren tot een gemeenschap wordt hier **niet** genoemd.

We zien dat in haast alle teksten het geloof met de doop verbonden wordt en het behoren tot de gemeenschap nauwelijks. Dit lijkt mij overtuigend bewijs dat de doop een **geloofsdoopt** hoort te zijn. Je wordt niet gedoopt, omdat je via je ouders nu eenmaal bij een gemeenschap hoort. Je wordt gedoopt op je persoonlijke geloof. Eén tekst hebben we nog laten liggen en die drukt dat heel duidelijk uit:

De kamerling van Candace vraagt aan Filippus: *Ziedaar, water! Wat **verhindert** mij gedoopt te worden? En Filippus zei: **Als u met uw hele hart gelooft, is het toegestaan.*** Duidelijker dan dit kun je het niet krijgen. De enige voorwaarde waarop gedoopt mag worden, is het geloof met het hele hart. Geloofsdoopt dus!

⁷ Hand. 8:17, 9:17, 19:6, Hebr. 6:2

⁸ Matth. 3:11, Hand. 1:5, 11:16, etc.

Kunnen kinderen dan gedoopt worden op het geloof van hun ouders? Dat lijkt me een heel rare constructie, die niet in de Bijbel terug te vinden is. Wat wel zo is, is dat **kinderen tot 12/13 jaar** niet verantwoordelijk zijn voor hun eigen daden. De daden (en dus ook het laten dopen van de ouders) worden tot die leeftijd de kinderen ook aangerekend. Zij vallen tot die leeftijd eigenlijk samen met hun ouders. Maar na die leeftijd wordt een persoonlijke keuze gevraagd. Zij zullen zich dan op hun eigen geloof mogen laten dopen.

Als u onbewust (als kind) gedoopt **bent**, dan beschouw ik dat als iets moois. U bent in elk geval door uw ouders of voogden aan God voorgesteld. Maar dan wens ik u ook van harte toe dat u zich conform de opdracht van Yeshua bewust **laat** dopen!

Jan-Willem van den Bosch, 5 september 2018